

Manipulacije špekulantov še niso prenehale.

MRAZ UGROŽA KROMPIR IN DRUG PRIDELEK V ŽELEZNIŠKIH VOZEH.

Treba bo precej ostrih odredb, da preprečijo uničenje živil.

Chicago, Ill. — Na tovornih kolodvorih v Chicagu in okolici sto 1500 železniških voz, naloženih s krompirjem, drugo zelenjavo in pridelkom, ker se gospodom špekulantom zde sedanje cene pre nizke. Ves pridelek je v nevarnosti, da zmrzne, če pritisne mraz, in potem pojde na smetišče. Vest ni zlagana, izmisli si je niso kletavci jeziki, ampak tako trdi Samuel Livingstone, ki je od živilske uprave nastavljen kot nadzornik.

V teh železniških vozih je največ krompirja, potem zelja, pese, repe. Tržne cene so v Chicagu višje, kot kdaj prej, kedar je bila letina normalna.

Livingstone, ki ima nalogo, da prepreči uničevanje živil, objavlja dejstva, ki jih je dobil od ameriške železniške zveze.

Izjavil je, da zveza pravi, da je prometni sistem slab za blago, ki se rado spridi, in da je svetovala pošiljalcem, da naj ne pošiljajo blaga v Chicagu, če ni naročeno.

„Vseh 1,500 voz na železniških tirih ne drže tam skozi dva tedna,“ pravi Livingstone, „nekateri so tam toliko časa, da dobe nanje boljše ceno.“

„Te razmere niso nove. To je starva posledica prometnega sistema, ki je v navadi že leta v tej deželi in v kupčiji v Mytili.“

„Vozove s pridelkom pošiljajo v Chicagu, ki je velika zbirališča, da ga prodajo, ko dosežejo vozovi na trg. Drže jih na tirih, dokler ne najdejo kupca. Če se cene ne dvignejo, kot se dopadejo lastniku ali agentu, tedaj odlože prodajo, in pridelek v vozu je v nevarnosti, da zmrzne v takem vremenu, kot je sedaj.“

Po izjavi mr. Livingstonea so manj vzroki, ki vstvarjajo take razmere. Ali sredstvo, ki ga priporočajo železniške družbe, ne bo spremenilo tržnih razmer. Razlike bo le toliko, da bo pridelek ležal pri farmarjih in tam gnil, medtem da zmrzuje v vozovih v Chicagu. Špekulantje ne bodo naročili več pridelka, kot ga potrebujejo poleg bodo pa imeli še lep izgovor, da farmarji drže produkt od trga.

Seveda, če bi se mestni očetje in reformatorji v Chicagu bolj brigali, da gre pridelek v denar, ki pride po železnicah v Chicagu, mesto da se brižejo za kabaretno predstavo in druge take nepotrebne reči, ki nimajo z ljudsko prehranovitostjo nič opraviti, bi se razmere hitro spremenile.

Mestna občina bi morala imeti pravico, da proda ves pridelek na javni dražbi na drobno ali na dele, če špekulantje v štirindvajsetih urah ne izpraznijo voza.

Sredstvo je malo radikalno, toda obvarovalo bi živila, da ne zmrznejo in jih mečejo na smetišče.

IZDRUŽENE DRŽAVE GROZE Z ZAPLEMBO RUDNIKOV V MICHIGANU.

Washington, D. C. — Dr. Garfield, upravljatelj za kurivo, je zahteval operatorjem v državi Michigan, da zapleni rudnike, če se ne podvržejo vladnim določbam. Upravljatelj izjavlja, da bo vlada operirala rudnike, če operatorji ne bodo pošiljali premoga po cestah, ki jih je določila vlada.

DEZERTER OBDOJEN NA 20 LET JEČE.

Aver, Mass. — Vojaške oblasti naznanjajo v Camp Devensu, da je vojni sod obsodil Tony Perosh-kija iz Norwiche, Conn., na 20 let ječe, ker se ni zgledil v taborju z drugimi novinci, da bi bil polkalec v vojaški službi.

Bomba eksplodirala na policijski postaji.

ENA ŽENA IN DESET POLICAJEV MRTVIH.

Bomba je bila namenjena italijanski evangelijski cerkvi.

Milwaukee, Wis. — Na policijski postaji je eksplodirala bomba na mizi, ko so tam stali detektiv in policaji, da preiščejo, kdo je položil bombo v italijanski protestantovski cerkvi.

Bomba je ležala na mizi, ki so jo našli v cerkveni kleti in po kateri sta bila poslana detektiv McKinley in Malloney. Ko sta detektiv zapustila postajo, sta arežala nekoga Mazzinnija, ki je prihajal z bombo na postajo, da prihrani policajem pot.

Lajtnant Robert Flood je policijski Mazzinnija v sobo, da ga izpraša. V sobi, v kateri je ležala bomba na mizi, sta bila policijski saržent in Edward Spindler, telefonist in telegrafist. V zgornjih prostorih so se detektiv pripravljali, da odidejo v službo. Ko so odhajali, so izvedeli, da je bila najdena bomba v italijanski protestantovski cerkvi. Sli so v sobo in stopili okoli mize, na kateri je ležala bomba. Narejena je bila iz železne cevi, dolge en čevelj in 8 palcev v premeru. Neki detektiv je premaknil bombo, v tem trenutku je zablislilo v sobi, slišati je bilo streljanje pok. Deset policajev in ena žena so bili mrtvi, šest pa ranjenih. Mrtvi so:

S. H. Stecher, Charles Seehawer, David O'Brien, Albert Temple, Paul Weller, Fred W. Kayser, Frank Caswin, Herman Bergin, Edward Spindler, Henry De-groot, John Catherine Walker.

Walkerjeva je prišla na postajo, da naznani rop. Slišala je, da so prinesli bombo na postajo in stopila je iz radovednosti v sobo. Tako je postala žrtev bombe.

Ranjeni so: Robert Flood, Jack Hannifin, Louis Hartman, Martin Fallen, Bart Maloney, Charles Andrews in Mazzinnij.

Detektiv Heminfin je ravno odhajal iz postaje, ko se je dogodila razstrelba, ki je bila tako silna, da ga je vrgla skoraj prek ceste.

Razstrelba se je dogodila ob 7.37 zvečer, ob času, ko je imela prirediteljska božja v italijanski protestantski cerkvi. Dinamitovec je imel očividni namen pogubiti vse vernike v zrak.

Med italijanskimi cerkvami je dalj časa trajal boj. Rev. Mr. Guilliani, pastor italijanske evangelijske cerkve, pod katero so našli bombo, je dobil še več groženj, da zrušijo cerkev. V policijskih krogih sodijo, da je bomba delo verskih fanatikov, ki so hoteli uničiti svoje verske nasprotnike.

BORDENU SO ŽVIŽGALI.

Kitchener, Ont. — Na tukajšnji shod, kateremu je prisostvovalo do 5,000 oseb, je prišel sir Robert Borden, kanadski ministrski predsednik, da govori proti siru Wilfred Laurierju, voditelju opozicije, in da zagovarja splošno vojaško dolžnost in združeno vlado.

Ko je prihajal na shod, so ga pozdravljali zasmehljivi klici in žvižgi. Prišel je govoriti tako-le: „Gospodje! Imam vam nekaj povedati. . . Kot en glas je zaorival nazaj iz ljudske množice: „No, čemo vas slišati, v — z vami.“

Borden je moral prenehati z govorom. Zgodilo se je prvič v zgodovini kanadske politike, da ljudstvom hotelo poslušati ministrskega predsednika.

V A. M. Mowatta, liberalca iz Toronta, ki se je pridružil koalicijski vladi, so metali fižol in jajca.

PREMJE.

Danes mogoče sneg v Illinoisu, nekoliko gorkije; vzhodni vetrovi se spremenijo v jugozapadne.

Solnčni vzhod ob 6:53 a. m.; solnčni zahod ob 4:22 p. m.

Vzhodne železnice pod vladno kontrolo.

DOBE SKUPNO UPRAVO KOT EN ŽELEZNIŠKI SISTEM.

Odredba je bila potrebna za vzdrževanje rednega prometa.

Washington, D. C. — Zvezni uradniki in železniški vojni odbor so se zedinili na konferenci, da pridejo železnice vzhodno od Chicaga pod vladno nadzorstvo, da ne pride v prometu do krize.

Na konferenci so bili navzoči vsi člani železniškega odbora. Komisar Clark je zastopal mednarodno trgovsko komisijo, Herbert Hoover živilsko upravo, F. Carrey ladijski odbor, Harry Garfield, ladijski odbor, R. S. Swett, tovorni odbor, A. W. Thompson, odbor za vojno industrijo.

Zastopani so bili vsi odbori in konferenci so bili predloženi dokazi, da so železnice na vzhodu in zapadu tako zabasane s tovornimi vozmi, da se je bati poloma.

Konferenca ni le sklenila, da pridejo vse železnice vzhodno od Chicaga pod vladno nadzorstvo, ampak dobe tudi enotno vodstvo, kakor da so vse železnice lastnina ene družbe. Obrat na teh železnicah se bo vršil odlej, kot da so vse železnice en železniški sistem.

Podpredsedniki vseh zahodnih železnice tvorijo skupen odbor, in imajo obratovati vse vzhodne železnice, kot da so se združile v eno železniško družbo.

Konferenca je dala temu odboru naslednje instrukcije:

Odbor prevzame vodstvo nad lastnino vseh železnice vzhodno od Chicaga. Izdati ima potrebne odredbe, da izkoristi kar največ moč železnice in vzdržuje reden in hiter promet.

Najbolj so zabasani tovorni kolodvorji na Pennsylvaniji in Baltimore & Ohio železnicah. Na drugih železnicah se promet precej redno vrši in tovorni vozovi ne zastajajo po kolodvorjih. Po novi odredbi odrede tovrne vozove na druge železnice, da bo mogoče vzdržati reden promet tovrnega blaga.

OBRAVNAVA PROTI MEANSU PRIČELA.

Concord, N. C. — Obravnava proti Gastonu B. Meansu, ki je obtožen, da je umoril milijarko in vdovo Mrs. Maude A. Kling iz Chicaga, je pričela.

Kingova je bila umorjena v tukajšnji okolici dne 29. avgusta, ko je obiskala Meansove sorodnike. Lokalna mrljiško-ogledna porota je izrekla, da se je ponesrečil sama vstrelila. Ko so jo odpeljali v Chicagu, da jo pokopljejo, je nastal sum, da je bila umorjena. Izkopali so jo iz groba in raztelešili. Zdravnik, ki jo je raztelešil, je izjavil, da je nemogoče, da se je sama sebe ustrelila. Tej izjavi sta sledili preiskava in obtožba radi umora.

REVSČINA V EAST ST. LOUISU.

East St. Louis, Ill. — Jenimerson, poslovni odbornik organizacije mesarskih delavcev je pri za-siljanju radi plemenitih izgredov v East St. Louisu izpovedal pred kongresnim preiskovalnim odborom, da so sanitarne razmere v mestu strašne. Videl je bese o-troke v napol podrtih hišah jesti o Božiču kruh in sladke drevesni sok kot glavno jed.

„Navadni delavci v klavnicah zaslužijo največ \$600 na leto,“ je rekel Jenimerson. „Ti ljudje ne fiv, ampak životarijo.“

POVALJALI SO GA PO SMOLI IN PERJU.

Oakia, Minn. — E. H. Stratemeyerja, naturaliziranega Nemca, so radi neojalnih opazk pavaljali po smoli in perju. Stratemeyer je izjavil policiji, da ne poma napadalec.

Mesna industrija pod nadzorstvom vlade.

PROFIT ZA MESARJE TVRDO KE DOLOČEN.

Za velemesarje veljajo posebne določbe za omejitev profita.

Washington, D. C. — Prvi koraki so podzvzeti za uravnavanje mesne industrije. Vsa mesna industrija pride pod nadzorstvo mesnega odseka v živilski upravi, kateremu načeljuje Joseph I. Cotton.

Pod Cottonovim nadzorstvom bodo vsi mesarji — veliki in majhni mojstri. Profit v mesni industriji ne sme presegati 2.5% od prodaje. Letni profit petih vele-mesarskih tvrdk je podvržen še neki omejitvi. Profit ne sme presegati deset odstotkov od vloženega kapitala v mesni industriji.

V podučeni krogih pravijo, da ta odredba prepreči spekulativne pridobitve in krivičen profit in da znižala mesne cene. Izdali bodo še posebne odredbe, s katerimi preprečijo skrivanje profita in da so knjige mesarjev vedno odprte kontroli. S posebnimi določbami bodo varovali male mesarske mojstre. Uravnavanje cen na račun govedine in bravnine ali narobe ni dovoljeno.

Določbe za profit so veljavne od 1. novembra. Med velike me-sarske tvrdke, za katere veljajo posebne omejitvene določbe so: Armour Co., Cudahy & Co., Mor-ris & Co., Swift & Co. in Wilson & Co.

Te tvrdke so v minolem letu napravile izreden profit. Posebno tvrdka Armour Co. je razdelila tako pogosto med delničarje, da so dividende obrnila občno pozornost in ostro kritiko.

Meso se je podražilo in vele-mesarji so dolžili železnice, farmarje in druge, da so zakrivilili dražnjo mesa. Pogreli so tudi pravilico o ponudbi in povpraševanju na trgu, ki služi vsem špekulantom in privilegiranim interesom za čelit, kadar ženejo cene navzgor. Ali milijoni, ki so jih velemesarji razdelili med seboj kot profit, so glasno zahtevali, da pride mesna industrija pod kontrolo, če ne se lahko dogodi, da izgine meso, popolnoma z delavčeve mize.

RIBIČA REŠENA.

Chicago, Ill. — Zadnji silni vihar, ki je divjal na Michiganem jezuru, je zajel ribiča Juliusa E. Lešera in Frank Nehringa z njuno ribičko ladjo zunaj na odprtem jezuru.

Zapustila sta Green Bay zgodaj zjutraj v sredo. Ob devetih zvečer se je polomil motor na gazo-lin. Delala sta pozno v noč, da ga popravita. Medtem ko sta popravljala motor, je prihrumel vihar. Vendar sta popravila toliko motor, da je za silo prišel delovati. Zjutraj ob treh se njima je zopet polomil motor in od te ure sta bila prepuščena viharju in valovom.

Imela sta dvanaesti mrež na la-dji in odločila sta se, da jih pomečeta nekaj v jezero, da olajšata ladjo. Najprvo sta vrgla tri mreže v jezero, potem šest. Končno sta pometala vse mreže v jezero, toda pomagalo ni dosti. Voda v ladji je naraščala in pričela sta zajemati s škafki in jo metala iz nje. Pri tem delu sta obdržala ladjo komaj v ravnotežju, kajti val za valom se je razlil čez krov. Mislija sta, da sta izgubljena, ko sta ob eni uri popoldne za-gledala parnik „Grand Island“, ki njima je prišel na pomoč. Pri-vezali so ladjo, da jo je parnik vlekel za seboj. Nekaj časa je šlo vse dobro, toda naraščajoči vihar je obetal najhujše. Naenkrat se je ladja obrnila na stran in pre-rezati so morali vrvi.

Parnik „Grand Island“ je pri-peljal ribiča v So. Chicago. Le-Mere je bolan, ker je stal ure v le-denih vodi in s škafkom metel vo-do iz ladje. Ribiča sta doma v Two Harborsu, Wis.

Homatije v revolucionarni Rusiji.

NEMŠKO VOJAŠTVO NA RUŠKEM PREPOJENO Z REBELNIM DUHOM.

Leninu očitajo avtokracijo. — Lenin izjavlja, da je bila hi-tra akcija potrebna.

Petrograd, 26. nov. — Revolu-cionarni voditelji izjavljajo, da so ruske čete več škodile Nemčiji, odkar mirujejo, kakor pa prej, ko so vodile največjo ofenzivo. Prijateljski sestanki med nemškimi in ruskimi vojaštvom na fronti so prinesli to, da je danes nemška armada na ruskem bojišču precej „pohujšana“ s stališča nemških imperijalistov v Berlinu. Nemške čete so prepojene z rebelnim duhom in propagando za mir v toliki meri — pravijo bolševiki — da jih bo morala Nemčija zamenjati z drugimi četami, ako hoče še nadaljevati vojno z Ru-sijo.

Med bolševiki in socialnimi re-volucionarji je spor. Zadnji so proti temu, ker je Leninov „svet ljudskih komisarjev“ ponudil premirje ne da bi bil prej odločil našt izvrševalnemu odboru de-lavsko-vojaškega sveta. Na seji eksekutiva v soboto so delegatje socialnih revolucionarjev protes-tirali proti temu koraku vlade in izjavili, da Lenin postopa avto-kratsko kot je načelo revolucije. Lenin se je zagovarjal, da je bila z ozirom na premirje potrebna hi-tra akcija, ker se je bati, da od-stavljeni vrhovni poveljnik arme-ade general Dukonin začne protirevolucijo.

Kajzar bi rad storil Rusijo v svoje namene.

Hass, Holandija, 26. nov. — Na podlagi ranilnih vesti o ruskem položaju sklepajo tukaj, da hoče Nemčija pridobiti novo Rusijo za svojo zaveznico. To se pravi, da bi kajzar rad izigral revolucionar-je v Petrogradu za separatni mir, kar bi pomenilo ravno toliko, kakor da je slovanska republika na strani centralnih državah. Pogo-ji se separatni mir bi namreč bi-li taki, da bi Nemčija dobila iz Rusije žito in druge potrebščine in vrhutega bi se vrnilo pod nem-ško zastavo blizo milijon nemških in avstrijskih ujetnikov, ki so danes v Rusiji. To znači, da bi se armada centralnih držav pomno-žila za toliko moč, medtem ko bi bili Nemčiji in Avstriji rešeni več kot milijona ruskih ujetnikov, ki jih morata zdaj hraniti.

Severna Rusija, zlasti Petro-grad, je polna nemških agentov, ki delajo veliko propagando za separatni mir. Teško je reči, koliko vpliva ima ta propaganda na voditelje sedanje ruske vlade, to-da bati se je, da se bodo bolševiki dali ujeti. Znano je, da je Lenin potoval čez Nemčijo iz Švice, ko se je Rusija osvobodila po marčevski revoluciji. Dali je bila ta na-klenjenost nemške vlade, ki jo je storila Leninu, kakšna usluga za objubljeno uslugo, ni znano, ali gostoljubnost nemške vlade je v tem slučaju vsekakor sumljiva.

Kolikor je do zdaj znanega, ni bilo še nobenega oficijelnega po-gajanja za premirje na ruski fronti; drugega ni bilo kakor fra-terniziranje med Rusi in Nemci. Gotovo pa je, da bo skušala Nem-čija zlorabiti sedanjí položaj v svoje osvobodilne svrhe in sepa-ratni mir bi ji bil najljubši. Za-vezniki so vsled tega v košljivem stanju in če se bo gibanje za mir nadaljevalo v Rusiji, bodo pri-siljeni popolnoma spremeniti svo-je načrte za zimsko in spomladan-sko kampanjo proti centralnim državam.

Edinstva v Petrogradu še ni.

Petrograd, 26. nov. — „Odbor za varnost revolucije in Rusije“ je obelodanil proklamacijo, ki se med drugim glasi:

„Sedanja vlada je s svojim predlogom za premirje z Nemčijo storila zadnji korak v propast Rusije. Zavezniki bodo smatrali (Dolge na 3. str., 2. kol.)

Na zapadni fronti divjajo boji za posest Cambrala.

GOZD BOURLON JE OSTAL V POSESTI ANGLEŽEV.

Francozi so pri Verdunu prešli v ofenzivo.

London, 26. nov. — Angleške čete so zapodile Nemce na zadnjo defenzivno črto pred velikim nem-škim oporiščem Cambral in tukaj prikačujejo, da mesto pade pred koncem tega tedna. S fronte jav-ljajo, da so avijatiki opazili zelo živahen promet na cestah, ki vo-dijo južnovzhodno od mesta, kar dokazuje, da Nemci izseljujejo el-vilno prebivalstvo in blago, ki ima za nje vrednost.

Pozicija Bourlon na zapadni strani mesta je v angleških rokah, toda Cambral sam je v central-nem delu obkdan in vsa predme-stja tvorijo takorekoko pozicije sa-me zame; to pomeni, da bo treba še vročega boja za posest mesta, ako se četam generala Bynga ne posreči obsesti Cambral od vseh strani in izstradati posadko.

Nemci so bili po večerajšnjih bo-jih pred Cambralom tako izmu-den, da niso mogli izvršiti nobe-nega protinapada. Vsa dan v ne-deljo so bili srditi boji na hribovitih in z lesovjem obraščanih po-stojankah na zapadni strani me-sta. Goud Bourlon je trikrat me-njal gospodarja in končno je ostal v rokah Angležev. Irtih s tem go-zdom je zelo strategična posto-janka, ki daje Anglešem priliko,

(Dolge na 3. str. 1. kol.)

ZADNJE VESTI.

NEMŠKA OFENZIVA VSTAV-LJENA.

London, 26. novembra. — Polj-ski maršal Haig naznanja, da Nemci niso ponovili napadov na pozicije Bourlona zapadno od Cambrala.

Na cambralski fronti sovražnik ni ponovil napadov na pozicije na Bourlonu, odkar je ponesrečil njegov polskus večraj opoldne. Situacija je nespremenjena.

Severovzhodno od Ypresa je bi-la sinoči precej aktivna artileri-ja na obeh straneh v paschen-daplski sekolji. Infanterijska akci-ja se ni razvila.

ITALIJANI POROČAJO O OD-BITNI NAPADIN.

Rim, 26. novembra. — Močni Avstrijski in nemški napadi so bi-li odbiti na severni gorski fronti med Piavo in Brento.

UGRABLJENEGA DELAVCEGA VODITELJA SO NAŠLI.

Moberly, Mo., 26. novembra. — E. G. Turnerja, organizatorja or-ganizacije čerjarske organizaci-je, ki so ga ugrabili v nedeljo na ulici v Moberlyju, so našli šest milj od mesta. Zločinci so mislili, da je mrtve in vrgli so ga na dvo-rišče nekoga farmarja. Pet oseb, ki so jih aretirali, ker so osumlje-ni, da so izvršile napad, so hitro peljali iz mesta. Oblasti so se bale, da jih linčajo.

FLEMSTVO ODPRAVLJENO V RUSIJO.

Petrograd, 26. novembra. — Bolševiška vlada je s proklamaci-jo odpravila vse častne naslove in plemstvo.

Proklamacija naznanja splem-bo vsa imetka korporacij, od katerih sta gospodarja plemstvo in buržoazija.

NEMCI PRAVIJO, DA IMAJO USPEH.

Berlin, 26. novembra. — Vojni stan poroča le o lokalnih bojih. Pri teh lokalnih operacijah so av-strijci in nemški čete dosegle uspehe.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Čena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.15 za tri mesece.

Naslov na vas, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawrence 4635.

Datum v cliopaju n. pr. (October 30-17) poleg valoga imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo praviloma, da se vam ne ustavi list.

FARMARJEM SE ODPIRAJO OČI.

Farmarji se probujajo, iščejo stike z organiziranimi delavci in spoznavajo, da sta stari buržoazni stranki — republikanska in demokratična, golo orodje privilegiranih interesov. Na konvencijo "Ameriške delavske federacije" je prišel Townsley, predsednik "Farmarske neodvisne lige", kot živa priča, da farmarjem pada mrena raz oči in da spoznavajo igro starih buržoaznih strank, ki jo igrajo z ljudstvom. Povedal je na zborovanju, da stari buržoazni stranki nista sprejeli zakonov, ki bi koristili farmarjem, in da oplenijo farmarje v Severni Dakoti vsako leto za \$55,000,000 samo na pšenici. Dokazal je, kako trudi in posredujevalna podjetja sistematično oplenjujejo farmarje na zapadu in delavce na vzhodu.

Townsley je dejal, da Severna Dakota zdaj gradi državne elevatorje in mline za moko, ki obetajo dober uspeh. Kako potrebni so državni elevatorji in mlini, da obvarujejo farmarje in industrijalne delavce pred oplenjevanjem, je dokazal na tale način: Maksimalna cena za bušelj farmarske pšenice je \$2.20, mokarski interesi pa se vedno žanjejo pri sodu moke en dolar profita, 25 centov dobička pri sodu moke. Je rekel Townsley, če delamo s polovičnim časom, osigura 10-odstoten profit.

"Za pšenico, ki gre v sod moke, dobimo \$4," je rekel sarkastično Townsley, "in mlinarji nam dopovedujejo, da morajo dobiti za sod moke \$14 do \$19, ker so mlinski delavci organizirani.

"Kedar povišajo tovarnino na železnicah, pravijo železniške družbe, da se je to zgodilo, ker njih organizirani uslužbenci več zahtevajo. Če plačamo \$250 za stroj, ki žanje in veže snope, za katerega smo navadno plačali \$115, tedaj International Harvester kompanija (družba, ki izdeluje poljedelske stroje) trdi, da se je to zgodilo, ker žene njih organiziranih uslužbencev žive v visoki družbi in krmi svoje psičke.

"Vzemimo direktno primero," je nadaljeval Townsley satirično. "Za funt prašica dobimo osem ali deset centov. Vi pa plačate zanj 35 ali 40 centov. Če vprašamo, kam je šla razlika, nam odgovore velemesarji, da gre organiziranim delavcem v velikih klavnicah v podobi mezde, ki jo zahtevajo in dobe.

"Farmar pridela v enem letu toliko pšenice, da jo njegova družina konzumira komaj v petdesetih letih. In v tem mestu bo čevljar produciral več čevljev, kot jih lahko raztrga v svojem življenju. S čevlji, ki jih je izdelal več, kot jih potrebuje, se zgodi to kot s pšenico. Farmar ni prejel preveč izdelanih čevljev, čevljar pa ni prejel preveč pridelane pšenice. Tako pridemo do skupnega stališča. In če ste vi tako zainteresirani v stvari, kot so farmarji, potem moramo priti v nekaj letih do vzajemnega dela v svojo korist."

Besede, ki jih je govoril Townsley na zborovanju "Ameriške delavske federacije", dokazujejo, da se sedanje gibanje farmarjev v Severni in Južni Dakoti, Montani, Idahu, Nevadi in Minnesoti loči od vseh prejšnjih agrarnih gibanj v Združenih državah, da se ne dotika gospodarskih vprašanj le površno in da farmarji ne zahtevajo samo politične reforme, ampak da farmarji spoznavajo temelje pravega gospodarstva, ki ne more voditi drugam — kot v socializem.

Townsleyjev govor dokazuje, da farmarji spoznavajo, da producirajo bogastvo farmarji in delavci, do katerega niso upravičeni posredovalci, ki pa kljub temu dandanes poberejo smetano, posneto mleko pa puste farmarjem in delavcem.

Če farmarji in industrijalni delavci zapopadejo ta nauk, ki je sicer tako enostaven, da ni treba zanj velikih študij, potem morajo priti velike spremembe v gospodarstvu že v nekaj letih.

Lenine in Trockij.

O Nikolaju Leninu smo imeli priliko čuti mnogo zadnje čase. Dolžili so ga, da je agent nemške vlade in kot tak sovražnik demokracije in ruske revolucije. Poročali so, da je Kerenski ukazal, da ga aretirajo, toda oblastim provizorične vlade ni nikdar prišel v pest. Ta Lenine je vrgel provizorično vlado in je danes vodilna oseba v Rusiji. O njem pravijo, da je miren in previden človek, da vaako stvar dobro premisli, predno stopi z njo v akcijo. Njegova desna roka v sedanjih krizi je Leon Trockij, mož katerega so nevtalne države odklonile priznati kot ministra zunanjih zadev v Leninovem kabinetu. Trockijev temperament je popolnoma nasproten Leninovemu; on je prijazne narave, vedno smehljajoč, pa četudi mu dijajo nasproti težki premostljivi problemi narodov.

Lenina so dolžili od strani zmernih liberalcev, da je plačan agent Nemčije. On je bil duša maksimalističnih uporov meseca julija tega leta, toda ker se mu je akcija ponesrečila, se je moral potem skrivati, da ni prišel v roke provizorični vladi. Priporočevali so, da se je skrivati v Švediji, Švici in Finski. Toda bil je v vedni zvezi s Trockijem in boljševiki vodji. Neki vir poroča, da je njegovo pravo ime Zederblum. "The New York Times" ima o njem zopet drugačno poročilo, v katerem pravi o njem: Lenine se je moral, kot večina prominentnih ruskih revolucionarjev skrivati v času njegove revolucionarne aktivnosti pod raznimi izmišljenimi imeni. Njegovo ime je Vladimir Uljanov. Rojen je bil leta 1870 v Simbirsku ob Volgi kot član plemiške rodbine. Njegov starejši brat je bil obsojen na smrt valed zarote proti carju Aleksandru II. nekoliko pred posrečenem umorom omenjenega vladarja leta 1881.

Lenine je postal poznan valed njegove aktivnosti v radikalnih vrstah social-demokratske stranke že v 19. letu njegove starosti. Njegova najznamenitejša knjiga je "Razvijanje kapitalizma v Rusiji."

Leta 1905 je bil izvoljen v druga duma, toda ker so ga valed njegovega revolucionarnega stališča preganjali, je pobeignil v inozemstvo, v kar je bil večkrat prisiljen, kadar je posebno triumfirala reakcija. V začetku sedanjega vojne se je nahajal v Krakovu, Galiciji, kjer so ga avstrijske oblasti internirale kot sovražnega tujca, toda pozneje so mu dovolili, da se je izselil v Zimernwald, Švica, kjer se je nahajala precejšna kolonija ruskih revolucionarjev.

Po padcu carjeve vlade je ruska revolucionarna vlada stopila v pogajanja z nemško vlado, da puisti ruskim izgnancem v Švici svobodno povratek v Rusijo čez Nemčijo, naobratno pa je Rusija pripravljala izpustiti določeno število nemških civilistov interniranih v Rusiji. Lenine je z ostalimi revolucionarji iz Švice dospel v Petrograd dne 16. aprila t. l., to je takoj potem, ko je delavci in vojaški svet prisilili Miljukova na resignacijo in takoj pričel agitirati za takojšen mir in konfiskacijo kapitala. Izgleda, kot da je vlada podcenjevala njegovo moč in delovanje. Četde je ob neki priliki dejal, da Leninovo delovanje ne bo imelo nikakega upliva na revolucionarji potek, in četudi bi vplivalo, bi navsezadnje to ne delalo nikake razlike. Kmalu na to je prišel Leninov organ "Pravda" napadati Anglijo in Francijo v taki meri, da je vlada čutila dolžnost storiti konec tem napadom, toda faktično ni storila ničesar, ker bi aretacija Lenina razburila duhove in Lenine bi v očeh mase postal mučenik. Gotovo je, da je bilo v začetku z njegovo akcijo mnogo nezadovoljstva, toda polagoma je zadobil vedno več pristašev in z njimi vedno večjo moč, kljub ponovnim očitanjem, da je v službi Nemčije.

Povodom nekega govora, na katerem je razvijal svoj mirovni program ga je Brusilov obdolžil, da je v direktni zvezi z Nemčijo. Na to obdolžitev ni nikoli dal zadovoljivega odgovora.

Kljub vsem tem je njegova moč naraščala. Svoj sedež je imel v palači, ki je bila preje last carjeve ljubljence, plesalke Ksinska-

je kjer ga je varoval polk vojakov oborožen s strojnimi puškami in pod njihovim varstvom se je uspešno upiral prizadevanju vlade, da ga odstrani.

Sele valed ponesrečenega upora meseca julija, je bil prisiljen iskati skrivališče in skrivajoč se je delal načrte za nove upore.

Tako opisuje Lenina omenjeni list.

Trockij, katerega mnogi smatrajo za dušo maksimalističnega gibanja, je v New Yorku dobro poznan, kjer je delal kot častnikar-poročevalec za \$12 na teden, na južni strani mesta (East Side) v času njegovega bivanja v Združenih državah, potem ko je bil izgnan iz Nemčije, Francije, Španije in Švice. Kot Lenine, tako se je tudi Trockij posluževal izmišljenih imen; njegovo pravo ime je Leber Braunstein. Rojen je bil v Kersonu, blizu Črnega morja. Ko je pričel svojo politično kariero, je stopil v vrste ekstremnih socialistov, in ker je bil nadarjen in zelo dober literat, je bil proti koncu devetnajstega stoletja že zelo uplivna oseba v ruskemu revolucionarnemu gibanju.

Prigodom revolucije leta 1905 je Trockij izdal knjigo, v kateri razvija svoj socialistični program, po katerem naj se vrši ruska revolucija, ki je že takrat imela znake, po katerem naj se vrši ruska revolucija, ki je že takrat imela znake, da bo prej ali slej uspešna. V ti knjigi je zahteval izvršitev socialističnega programa ne samo v Rusiji, temveč po vsem svetu; dokler se tega ne doseže, toliko časa revolucija ne sme poznati počitka. Ruski vladi se je posrečilo udučiti revolucijo in Trockij je moral v prognanstvo v Sibirijo; čez nekaj let so ga opustili in neumorni Trockij je takoj zopet pričel z revolucionarno aktivnostjo, toda valed zopetnega preganjanja je pobeignil v inozemstvo.

V začetku vojne se je nahajal v Berlinu, toda valed njegovih radikalnih tedene in literarne delavnosti, ki jo je izvajal v Berlinu, ga je nemška vlada izgnala, kajti za njen železdec ni socialistični program, razven če se ta program razkrija izven mej Nemčije in bi ji začasno mogel v kakem oziru koristiti.

Iz Nemčije je šel v Švico, pa tudi tu so mu dali razumeti, da je švicarsko podnebje zanj prehladno, valed tega naj si poišče kako drugo podnebje. Preselil se je v Pariz, kjer je vodil uredništvo nekega lista, toda po prihodu ruskih čet v Francijo, je vlada ustavila list, ker ni dopustila nadaljnega razširjanja njegovih "revolucionarnih idej." Iz Francije se je Trockij preselil v Španijo. Njegove delavnosti ni bilo mogoče zatreti niti v Španiji; vladi se je njegova navzočnost v Španiji zdelo za javni red in mir tako nevarna, da se je Trockij nekega jutra zbudil na krovu nekega parnika na potu proti Kubi. Kuba je bila za energičnega človeka, kot je Trockij premočno okrožje, valed tega se je vkrcal v Havani na parnik in odpotoval proti New Yorku, kamor je dospel 14. januarja t. l.

Trockij je bil dobro došel ne samo med radikalnimi ruskimi, nego tudi med nemškimi in drugimi socialisti.

Postal je sotrudnik židovskega socialističnega lista "Vorwarter" in precej časa je bil glavni urednik ruskega socialističnega glasila "Novy Mir." Temu listu so potem poštne oblasti odvzele pravice drugega poštnega razreda, kakor je bilo povedano, valed njegovega protivnojnega in pacifističnega stališča. Ljudje, ki imajo bližji vpogled v razmere lista "Novy Mir," pravijo, da se večina upravnega odbora ni strinjala s Trockijevimi taktiki z ozirom na mir in vojno in se je od njega celo zahtevalo, da resignira.

Bil je v vednih zvezah z ruskimi in nemškimi socialisti in med Amerikanci je zelo razširjeno mnenje, da je bil tudi on v službi Nemčije od pričetka revolucije; to mnenje jim potrjuje, tako pravijo, vedno očitanje Leninu, in to celo od strani Kerenskija, da je plačan agent nemške vlade in iz tega enostavno sledi, da ker je Trockij Leninova desna roka, sta potemtakem oba v službi Nemčije.

Trockij je odpotoval iz New Yorka 27. marca s parnikom, namenjenim v neko škandinavsko pristanišče, toda v Halifaxu so ga angleške vojaške oblasti, katerim

je bilo Trockijevo delovanje znano, vzele s parnika in ga pridržale v svoji oblasti. Ameriški radikaleci so proti temu činu angleških oblasti dvignili silen protest, kar je uplivalo na rusko provizorično vlado, da je napravila korake za Trockijevo izpustitev in Trockiju je bilo dovoljeno, da nadaljuje svojo pot proti Rusiji. Ruska vlada, takrat ko je vprašala za oprostitve Trockija iz angleškega ujetništva, gotovo ni slutila o moči bolševikov in njihovih tedeneh.

Ko je Trockij dospel v Petrograd, je takoj stopil v vrste skrajnih radikalcev in ob vsaki priliki napadal Ameriko in njene zaveznice, ob enem pa marljivo deloval za padec provizorične vlade in sklenitev takojšnjega miru.

Trockij je sicer zanikal, da je za separaten mir in še dodal, da ako Nemci ne bodo hoteli rebilirati proti kajzerju, bodo Rusi ostali v boju in hranili revolucijo.

Tako opisuje poročevalec lista "The New Times" Trockija in Lenina. Dokazuje, da sta Lenin in Trockij plačana agenta nemške vlade danes ni in jih skoro gotovo ne bo. Da prekucije v Rusiji škodujejo stvari zaveznikov, se že lahko prizna. Tudi se lahko reče, da začasno koristi Nemčiji, ker so armade na vzhodni fronti neaktivne. Sedaj pa nastane vprašanje, kako se bodo stvari razvijale v bodoče. Kaj definitivnega je sicer težko reči, toda prav lahko se zgodi, da bo delavstvo v Nemčiji posnemalo ruske delavce, kakor hitro bodo za to ugodnejše razmere. To žele vsi resnični prijatelji demokracije. Ako se nemška avtokracija porazi z nemškimi notranjimi silami, bo triumf demokracije toliko večji in zmaga toliko polnejša. Ako je namen bolševikov delati tako razpoloženje med nemškim proletariatom in se jim ta namera posreči, se bo potem lahko reklo, da so doprinesli svoj delež v boju za demokracijo. V nasprotnem slučaju se bo na njih valila krivda za podaljšanje svetovne vojne.

Ameriške vesti.

ZAKAJ NASPROTUJEJO DELAVSKIM ORGANIZACIJAM.

Charleston, W. Va. — "West Virginia State Federationist" naštevava vzroke, zakaj lokalni operatorji najemajo profesionalne pretepače in stavkokaže. Med drugim pravi:

"Operatorji najbolj nasprotujejo zaupnikom rudarjev pri tehtnici. Naobratno se pa morajo rudarji najbolj potegniti ravno za to zahtevo. Zaupnik pri tehtnici je najbolj važna oseba za rudarje, ki pazi na to, da dobe, kar producirajo."

Te besede povedo jasno, da bi operatorji najraje videli, da rudarji nimajo zaupnika pri tehtnici in da bi le kompanijski uslužbenec tehtal premog.

DELAJSKI VODJA UGRABLJEN.

Moberly, Mo. — H. G. Turner iz St. Louisa, organizator čevljarске organizacije W. Sh. W., je bil ugrabljen zvečer ob šestih na ulici. Dva avtomobila sta čakala v stranski ulici, ko je šel mimo Turner v družbi dveh prijateljev. Tam je stalo deset do dvanaest neznancev, ki so ga pobili na tla in potem vrgli na avtomobil.

Policaji in meščani so takoj sledili avtomobiloma in so zunaj mesta dohiteli avtomobil, v katerem je bilo šest sumljivih oseb, ki so jih aretirali.

Sedeži v avtomobilu so bili omadeževani s krvjo in našli so v njem tudi nekaj Turnerjevih papirjev.

GOMPERZ ZOPET IZVOLJEN PREDSEDNIKOM A. F. OF L.

Buffalo, N. Y. — Samuel Gomperz, 35 let predsednik "Ameriške delavske federacije", je bil zopet izvoljen predsednikom te organizacije.

ŽELEZNISKA NEZGODA — DVA VOJAKA RANJENA.

Topeka, Kans. — Izreden vlak Union Pacific železnice je udaril ob osoni vlak šte. 105 Atchinson, Topeka & Santa Fé železnice. Dva vojaka in trije železniški zavirači so ranjeni.

PROFIT ŽELEZNIŠKIH DRUŽEV JE OGOROMEN.

Washington, D. C. — Železniški uslužbenci, ki zahtevajo povišanje mezde, in konzumenti, gotovo zainteresirani v Clifford Thorneovem protestu proti povišanju tovarnina na železnicah. O Thorne namreč zastopa velike trdke za razpošiljanje blaga. V pismu John Skeltonu Williamsu denarnemu kontrolorju, ki je na klonjen zahtevi železniških družb pravi Thorne:

"Vrednotni železniški papirji so padli manj v vrednosti kot papirji industrijalnih podjetij, ki so podjetji za javne potrebe ali celozvezne zadolžnice. Finančna situacija je svetovna, ki se je dotaknila izposojevalne moči vseh ljudin narodov. Padanje vrednosti vrednostnih papirjev železniških papirjev ni v zvezi z nezadostno železniškim dobičkom. Vzrok temu je vojna. Vedeti morate, da je ta fakt resničen."

"Ta velika človeška katastrofa, ki preprečuje toliko industrijalnih in obrtnih podjetij, ki niso zvezi s proizvodnjo municije, mogla škoditi železnicam, kaj zapisnik bo dokazal, ko bo sestavljen, da so železnice v zadnjih dveh letih, ko valovi ta ogromni boj, boljše proevitalne kot v katerikoli letu, odkar je bila izumljena lokomotiva."

Zdi se, da ste pregledali dva vžna fakta. Prvič, nad \$1,000,000,000 rezerve, ki je bila dovoljena našim železnicam, da jo osredotoči v zadnjih 25 ali 30 letih, drugi, ogromen prometni naraščaj zadnjih par letih.

"Res je, da so delovne moči železniške potrebščine šle v eno navzgor, ali ravno tako je res, da se je železniški promet tako povdignil nad vse prištete stroške ameriških železnic, da so imele letu, ki je končalo 30. junija 1917 večji dobiček kot v katerikoli drugem letu, če odštejemo maneno leto."

"Meddržavna trgovska komisija je dne 29. junija 1917 razodila glede 15-odstotne zadeve. Zapisnik je pokazal, da so vzhodne železnice v zadnjem letu imele 10-odstotkov dobička od vloženega kapitala. Zdaj je dala teta vohodnim prevažalcem približno \$100,000,000 približja."

OKENSKI ČISTILCI SO ZMA GALI PO PETKEDENSKI STAVKI.

New York, N. Y. — Okenški čistilci, organizirani v Window Cleaners' Protective Union, so petkedenski stavki podpisali nov pogodbo z delodajalci.

Delodajalci priznajo organizacijo, osemurni delavnik in povišajo čistilec mezdo za tri dolara na teden. Ob novem letu pridpovišanje mezde znova v pretre. Okenški čistilci se dele v dve razreda. Pred štirajkom je dobil val prvi razred \$18 na teden, drugi razred pa \$16. Po novi lestvi ci dobe \$21 in \$19 na teden. Prizadetih je 1200 delaveev.

OSTRNOŽELEZNIŠKI USLUŽBENCI V MEZDNEM ELBANJU.

Toledo, O. — William D. Mahon, mednarodni predsednik organizacije ostrnoželezniških uslužbencev, je prišel v tukajšnje mesto, da vodi mezdno gibanje ostrnoželezniških uslužbencev. Uslužbenci so vprašali 10 centov povišanja mezde.

Sedaj zaslužio uslužbenci 27 in 30 centov na uro in izjavljajo, da s tako mezdo ne morejo izhajati vprico take draginje.

Prizadetih je okoli 900 uslužbencev in če ne pride v nekadneh do zadovoljivega sporazuma, izbruhne najbrže stavka.

NEWYORSKI PRISTAN STRAJZJO VOJAKI.

New York, N. Y. — Vojaki straže zdaj stojijo ob obrežju in strajajo pristan. Odredba ima namen, da ne morejo priti sovražni inozemci do pomolov, skladšč t. d., ki bi jih lahko poškovali.

ŽELEZARSKI DELAVCI STAVKAJO.

New York, N. Y. — Stavbni ključavničarji pri trdki Frank Elianu so zastavali. Delavci zahtevajo, da se delovne ure znižajo na 48 ur v tednu.

VESTI Z BOJIŠČA.

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

da lahko dominirajo s topovi v bližnji okolici. Vas Fontaine Notre Dame, ki je oddaljena dve miljii od nemške vojske, je danes kup razvalin; bojna črta drži skozi vas, kjer se ne prenehajo vrste napadi in protinapadi od obeh strani. Nemci delajo novo obrambno črto na južni in zapadni strani Cambraia.

Angleški 'tenki' še vedno igrajo glavno vlogo na novi fronti. Osvajatelj gozda Bourlon je pripeljal le tem jeklenim orjakom, ki so pogazili drevesa in odprline v jeklenih votlinah s trojnimi puškami.

Berlin javlja, da so nemške čete odbile štiri angleške napade v bližini Incheja. V Flandriji so bili večeraj ljuti jekleni boji. Nemških protinapadov ni bilo.

Francosi so zopet udarili pri Verdunu.

Pariz, 26. nov. — Francosi so večeraj naglo premaknili svojo obrambo iz okoliš Laon pred Verdunom in udarili po Nemcih na desni bregu Mase, kjer so osvojili dve črti zakopov. Napad je bil uspešen na dve miljii dolgi fronti v okoliščini Samogneuxa, kjer so Nemci iztrgali mnogo krvi in materiala v nepozabni bitki v februarju 1916. Francosi so ujeli tisoč Nemcev.

Boji so se vršili tudi na vzhodnem bregu Mase, ali večinoma so bili omejeni na artilerijo. Berlin pravi, da so bili v tem okoliščini francoski napadi, medtem ko se po izjavi nemškega poveljstva nadaljuje bitka med Samogneuxom in Beaumontom.

Italijani potisnili Nemce nazaj.

Rim, 26. nov. — Italija je sprejela izbrane nemške naskake na soški fronti, kar je tudi pomagalo k porazu. Članke se norčuje, da imajo v Italiji najmanj sto penzioniranih generalov "brez kakih zaslug", kar dokazuje, kako imenitna je tam šola za vojaške poveljnike.

Kritika je v celoti silno ostra in čuditi se je, da je francoski cenzor pustil list s tem člankom v javnost.

Bolo paša je posabil, da ima ženo. Pariz, 26. nov. — Vojsko sodišče, ki vodi razpravo v zadevi znanega Bolo paše, ki je obtožen vohunstva, je v soboto predstavilo obtoženo neko pevko iz Argentine in ga vprašalo, če ni ona morda njegova žena. Bolo paša je pogledal žensko in se popraskal za ušesi rekoč: "Da, bilo je pred dvajsetimi leti v Buenos Airesu, toda Argentina je tako daleč in preteklo je že toliko časa, da se človek težko spominja na kakšno poroko."

Razno iz inozemstva. Holweg na tajnem sestanku v Švic. London, 26. nov. — Iz Amsterdama poročajo, da vsenemško čustveno protestira proti misli bivšega kancelarja Bethmann-Hollwega, kateri je odšel z večjim ugledom na neki tajni sestanku v Švic.

Razno iz inozemstva.

Bivša carja pobegnili v Ameriko. New York, 26. nov. — Semkaj je prišla vest, da je Tatjana, druga hči strogolavljenske ruskega carja, pobegnili iz Tombovske v Ameriko na Japonsko, kjer se je zadrževala na parniku in zdaj je na poti v Združene države.

Tatjana, kateri je dvajset let, je imela precej svobode v Sibiriji, toda da odvali vsak sum, se je po poročilih navidezno poročila s sinom generala Fredericka, ki se nahaja z Romanovo rodbino v pregnanstvu. To ji je pomagalo, da je imela več svobode, če je tako izbrabla za beg. Potovala je čez Mandžurijo na Japonsko in od tam se je namenila v Ameriko.

Tukajnji ruski krogi, ki so prejeli tozadevno poročilo iz Japonske, pravijo, da pride kmalu

v pacifiško luko. Nastanila se bo v New Yorku, kjer bo imela predavanje o usodi carjeve dinastije.

General Maude umrl.

London, 26. nov. — General Maude, britiški poveljnik v Mezopotamiji, ki je osvojil Bagdad, je umrl za koleru.

Španci za zaveznike.

Madrid, 26. nov. — Na banketu liberalne stranke je grof Romanones, bivši ministrski predsednik, izrazil v svojem govoru željo, da se Španija pridruži zaveznikom in napove vojno Nemčiji. Njegove besede so izzvale velik aplavz med poslušalci.

Francoski žurnalisti obtožuje Cadorno.

Pariz, 26. nov. — Veliko senzacijo je obudil članek s podpisom "XXX" v listu "L'Homme Enchaîné", ki je lastnina sedanjega ministrskega predsednika Clemenceaua. Članek se bavi s italijanskim porazom in naštevaja militaristične napake generala Cadorna. Članek očitno Cadorna, da ni znal razpostaviti čete, da je imel skoraj vsa skladišča municije in živeča preblizu fronti in da se ni zavaroval za slučaj umikanja.

Dejstvo, da je Cadorna šilil proti Trstu in kranjski meji, preden je mogel zavzeti nevarne pozicije nad Tolminom, je bila po mnenju kritika največja napaka generala Cadorna. Druga kosa je ustrelil italijanski generalissimo s tem, da je držal rezerve predaleč od fronte, kakor da bi bil siguren, da jih ne bo nikdar potreboval. Ko je pa bilo treba ustaviti naval, ni bilo rezerv pri roki.

Skladišča streliva in življenjskih potrebščin so bila vsa med rekama Tagliamento in Sočo. Ob času umikanja so morali Italijani ostaviti vse te zaloge sovražniku, kajti časa ni bilo niti za uničenje vsega materiala. Samo pšenice je sovražnik vplnil 300.000 ton neke med Sočo in Tagliamento. Kritiki vprašuje: "Kakšen izgovor ima Cadorna za to neodpustno napako?"

Končno očita kritik Cadorna, da je vedno menjal generale na soški fronti, kar je tudi pomagalo k porazu. Članke se norčuje, da imajo v Italiji najmanj sto penzioniranih generalov "brez kakih zaslug", kar dokazuje, kako imenitna je tam šola za vojaške poveljnike.

Kritika je v celoti silno ostra in čuditi se je, da je francoski cenzor pustil list s tem člankom v javnost.

Bolo paša je posabil, da ima ženo.

Pariz, 26. nov. — Vojsko sodišče, ki vodi razpravo v zadevi znanega Bolo paše, ki je obtožen vohunstva, je v soboto predstavilo obtoženo neko pevko iz Argentine in ga vprašalo, če ni ona morda njegova žena. Bolo paša je pogledal žensko in se popraskal za ušesi rekoč: "Da, bilo je pred dvajsetimi leti v Buenos Airesu, toda Argentina je tako daleč in preteklo je že toliko časa, da se človek težko spominja na kakšno poroko."

Homatije v Rusiji.

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

vse Ruse izdajalec in Rusija bo brez moči in sredstev, vlad česar jo bo lahko oskubel in oplenil vsakdo, kdor bo hotel. Rusija, postavljena in zapuščena, bo popolnoma odvisna od milosti Nemčije, katero bo morala na kolenih prositi usmiljenja. To je tista pot, po kateri vodita Rusijo Lenin in Trockij.

Lenin je na sobotni seji eksekutivne delavsko-vojaškega sveta ponovno izjavil, da vlada bolševikov ne deluje za separatni mir. Dalje se je norčeval iz očitanja, da bo Rusija pomagala do tejege stališča in morda do poraza zaveznikov na zapadni fronti, ker bo Nemčija vlad premirja premetila svoje čete z vzhoda na zapad. Lenin je dejal, da bo ruska vlada stavila "gotove pogoje imenitnega vladarja Francije perijalističnim vladam Francije in Anglije; preden podpiše pogodbo za premirje; ako bodo pogoj odklonjeni, tedaj bosta Francija in Anglija storili nekaj proti volji svojega ljudstva.

Ensign Krilenko, novi poveljnik revolucionarne armade, je izjavil, da Nemčija ne bo izbrabla položaja v Rusiji, ker se boji svo-

jega proletarijata." Delavstvo v Nemčiji in Avstriji je na naši strani in ne bo dovolilo, da bi njegove vlade kar tako potlačile našo stvar", so bile njegove besede.

Leon Trockij je poslal poslanikom neutralnih držav kratko noto sledeče vsebine: "V vseh državah, vojskujočih se in neutralnih, se oglašajo vedno večja zahteva za mir. Ruska vlada računa na trdno podporo od strani delavcev v vseh državah v svojem boju za mir."

Izvrševalni odbor kmečkega sveta je večeraj objavil poziv za izredni kongres kmečkih delegatov. Odbor je povabil tudi delegate vojaških odborov, da pošljejo zastopnike, in sicer vsako okrožje in vsaka divizija po enega delegata. Poziv je podpisal Spiridonov, predsednik sveta.

Kerenskijski resigniral?

London, 26. nov. — Novejša izjava iz Petrograda sporoča, da je Kerenskijski, ki se še vedno skriva neke na prostem, opustil boj proti bolševikom in resigniral mesto ministrskega predsednika.

Stockholm, 26. nov. — Ameriški poslanik Morris je prejel poročilo iz Rusije, da sta se Michael Rodzianko, bivši predsednik dume, in general Aleksijev, bivši vrhovni poveljnik ruske armade, pridružila kozackemu generalu Kaledinu. Parlament v Ukrajini je sprejel resolucijo, v kateri napoveduje boj Kaledinovim kozakom.

Nadaljne tajne pogodbe objavljene.

Petrograd, 26. nov. — "Izvestija", glasilo delavsko-vojaškega sveta, so prinesla drugo serijo oficijelnih dokumentov, ki jih objavlja Trockij, komisar zunanjih zadev. V tej seriji so pogodbe, ki jih je sklepala bivša carjeva vlada z zavezniki tekom vojne. Ena teh pogodb vsebuje zahtevo Rusije, da dobi Carigrad z Dardanelami in gotov kos Male Azije, čemur se Anglija ni protivila, toda pridržati si je hotela gotove trgovske koncesije z ozirom na Dardanelsko cesto.

Drugi dokument pokazuje, da je Francija zahtevala od Rusije, da odobri njene zahteve za Alzacijo in Loreen in gozdne pokrajine na levem bregu Rene. Dalje je predlagala Francija, da se odvzame Nemčiji "gotovi kraji", iz katerih imajo nastati politično gospodarsko neodvisne ne-utrne države. Te kraje bi imela zasesti ruska armada toliko časa, dokler ni sklenjen mir.

Nadalje je objavljen dokument, ki se tiče konference finančnikov v Švic. Anglija taji, da ji imela kakšno zvezo s to konferenco, dogajalo se pa je, da so nemški delegati zahtevali ločitev baltičkih dežel od Rusije in neodvisno Finsko.

Razno.

KONZERVE PRED 1600 LETI.

Grški pisatelj Synozius iz Aleksandrije, ki je umrl leta 412 kakor škof v Ptolemaju, je že takrat poročal glede porabe konzerv v vojnem času. Ko so ob vojnem pohodu Rimljanov prišli poslanci sovražnih narodov k rimskemu cesarju Ekarinu, so ga našli med svojimi vojaki, ki je jedel grahovo kašo. To je bilo leta 283 po Kristusovem rojstvu. Toraj že takrat so poznali lastnost grahove

moke, da se lahko dolgo ohrani vžitna. V splošnem so jo spoznali in vživali šele leta 1870.

KDO RUŠI DOM?

Katoliški "Vitez Kolumbia," ki na komando cerkve propagira proti socializmu v Zedinjenih državah, pridiga povsod, kjer se ustavi, da za božjo voljo proč s socializmom, ker isti bo uničil dom in raztrgal vse družinske vezi med možem in ženo, med otroci in starši!

Dobro! Danes še ni socialistične družbe. Danes še vlada na vseh koncih in krajih kapitalizem po božji volji. Ali kaj se godi? Čujte kaj poroča Patrick J. J. Carthey, štatist okrožnega sodišča za Cook County v Chicagi:

"L. 1912 je bilo samo v Chicagi vložnih 2792 tožb za ločitev zakonov in ločenih je bilo v tem času 2082 zakonov."

Dalje poroča Carthey:

"Od leta 1899 pa do danes je bilo vložnih v okrožnem sodišču v Chicagi 50.858 prošelj za zapuščene otroke. Med temi je bilo 33.750 otrok, ki so trpeli pomanjkanje radi pijančevanja starih in radi pobeglih očetov. Dalje je v tem številu 13.500 otrok od razporejenih starih."

K temu poročilu dostavlja sodnik Adeler J. Pettit, da povprečno se loči v Chicagi 5000 zakonov na leto.

Zakaj to? Kdo ruši te zakone? Kdo je uničil toliko rodbin in raztrgal toliko vseh med starši in de-
ci? Ali mar socializem?

Tukaj, tukaj, "Vitez Kolumbia," je za vas široko polje, da rešite dom in rodbino, namesto da lažete, da bo socializem kriv tega, kar je že večeraj in danes zakrivil kapitalizem!

Socialisti sovražijo razmere, ki povzročajo družinski razdor. Socializem bo odpravil te razmere in jih nadomestil z drugimi, ki bodo prinesle šele pravo ljubezen med možem in ženo in pravo ljubečo vez med starši in otroci, tako da bo razporeka nepotrebna.

Za zabavo in kratek čas.

Odkritost. Lizka (vrnila se gospodinja): "Ko ste bili na sprejehu, je prišla gospa Filcova, hotela govoriti z vami!"

Gospa: "Tako? No, hvala bogu, d anisem bila doma!"

Lizka: "Gospa Filcova se je ravno tako izrazila!"

Resnično. Oče (zapravljivemu sinu-dijaku):

"Kaj denarno zbirko si hočeš nabavit? To se mi ravno tako zdi, kakor če bi si naš pišček hotel napraviti zbirko klobas!"

Opravičeno sgražanje: Polica (pijanec, ki z obema rokama bema udriha po poštni trufli):

"Kaj pa delate tukaj?"

Pijanec: "To je prokleto sleparija! Že dve desetletji sem vrget notri, pa ne pride čokolada iz nje."

Poštenjak: "Od česa človek prav za prav živi?"

"Tako lahko živi od svoje častne besede!"

Vestno vprašanje. Lenuh: Ravno kar sem čital da delo sladi življenje. Naš učitelj pa mi je nekoč rekel: "več Karlošek, delo nam greni življenje, zapomni si to!"

Sedaj pa res ne vem, je li to govoril iz neumnosti ali zlobnosti."

Slovenska Narodna

Podporna Jidnota

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: 2637-39 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogt, box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. P. D. 4, box 26, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: J. Kubaš, 9409 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 3708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terboven, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Zapisničar: John Melch, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NABOBN ODBOR:

John Ambrosio, 351 box, Canonsburg, Pa.
Paul Berger, 741 — 1st St., La Salle, Ill.
F. S. Tauscher, 674 Almy Ave., Rocksprings, Wyo.

POROČNI ODBOR:

Anton Hrast, 811 — 95th Ave., New Duluth, Minn.
John Radick, box 432, Smithton, Pa.
Rudolf Pieterick, 436 box, Bridgeville, Pa.
Jakob Miklavčič, L. Box 3, Wilcox, Pa.
M. Petrovich, 14815 Hale Ave., Collinwood, O.

VERNIK "PROSVETA":

John Zvertnik.

VERNOVI ODBAVNIKI:

F. J. Kera, M. D., 2003 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošljejo na naslov:

JOHN VERDERBAR, 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDNE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošljejo na naslov:

JOHN AMBROSIO, Box 351, Canonsburg, Pa.

ZADEVE PREPRIČLIVE VERNIK, ki sta jih redili prva in druga stanica, se pošljejo na naslov:

ANTON HRAST, 811 — 95th Ave., W. New Duluth, Minn.

VSE DOPISE, razprave, članki, spomnila itd. na "Prosveto" se pošljejo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETA", 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, oglasi, se pošljejo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvo S. N. P. J., uradnim in upravnim "Prosveto" ne rabite imen uradnikov, marveč napisite naslov, ki je tu naveden, ali šaljite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Sejo glavnega upravnega odbora se vodi vsako prvo sredo in tretjo četrtak v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.

SLOVENSKE VESTI.

V četrtek 29. novembra na Zahvalni dan priredi slovenski eoc. klub št. 1. v Chicagi veselico v korist "Slovenskega republikanskega združenja" z bogatim usporredom. Na programu bo serija živih slik, ki bodo predstavljale delo, manost, veselje, sušnost, mamono gospodarstvo, boj in svobodo. Nadalje bo na programu več deklaracij in par drugih raznimosti.

Program se prične izvajati ob poltrih popoldne. Po izbranim programu sledi prosta zabava in ples.

Ker je, kot omenjeno dobiček namenjen za S. R. Z., se upa, da se slovensko občinstvo udeleži te prireditve v obilnem številu. Veselico se vrši v "Narodni dvorani" na Racine in 18. cesti.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

F. K. Camp Hancock, Ga. — Obe izdaji vašega taboriščnega lista, ki ste nam jih poslali smo prejeli. Kar je zanimivega, bomo ob priliki porabili.

Naslov je 26th Co., 7th Tr.

Batt., Camp Sherman, Chillicothe, O.

KADITE TILMAN CIGARE.

Unifiko izdelane

Tilman Cigare 10c

"La Cigara" Cigare 10c

TILMAN CIGAR CO.

AURORA, MINN.

NA PRODAJ JE

dobro urejena gostilna (salun) z vsemi potrebnimi pripravami in zalogo. Proda se valed neoreče, ki je zadela lastnika, po zmerni ceni. Za vsa pojasnila se je obrniti osebu ali plemenito lastnika: Andrej Spolar, 1924 So. Laflin Street, Chicago, Ill.

PRIPOROČA SE VSEM BOLNIKOM.

H. H. Von Schick, odlični tovarnik na svetu tega svetovno slavnega Bolgarskega Krvnega Čaja, sem prejel pred kratkim sledečo pismo od Mary Kovacs, F. O. 719, Kenners, Ohio:

"Jaz sem trpela vlad glavobola in angrija sem tek do ječi, ampak Bolgarski Krvni Čaj mi je od pomagal in jaz ga priporočam vsem kot čudno dobro zdravilo za vse bolnike."

En velik zavoj Bolgarskega Krvnega Čaja, kateri zadostuje za pet mesecev, stane \$1.00, po pošti \$1.10, kot zavojev \$5.00, po pošti \$5.25 pošljemo na vas kje pa prejeto vato ali pa glasilo po poštne poravnati. Naslov:

MARVEL PRODUCTS COMPANY,

8 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

Opomba: Ako želite zavarovati svoj, pošljite 10c več.

NORTH SIDE STATE BANK
ROCK SPRINGS, WYO.

IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00

Je izredno privravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCMI, HRIVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI

Ali pošljemo denar vašim prijateljem v nove države po najnižji ceni.

Financiramo 4 odstotno obrest na vaše vloge.

MOČNA, KONSERVATIVNA IN TRADICIONALNA INSTITUCIJA.

